

lező tagjául választotta őt. Volt az egyetemnek rectora s a jogi kar decánja.

Képviselőnek 1878- és 1881-ben a letenyei kerület választotta. Bejutván a törvényhozás termébe, fontos kérdéseknél kiváló szerepet játszott. Mint előadó működött az értékpapírok megsemmisítéséről, a gőzmalmokról szóló javaslatok s a csődtörvény tárgyalásakor. Legutóbb a szerzői jogról szóló javaslat előadójává választotta az igazságügyi bizottság. Ezenkívül részt vett a ház más nevezetesebb vitáiban is. Így többször felszólalt az igazságügyi költségvetésnél, a szegedi moratoriumnál, a berlini szerződés becikkelyezésénél, mikor is nagy fölényen polemisált Szilágyi Dezsővel.

Az alapítványok és alapítványi alapok jogi természetének megvizsgálására kiküldött bizottság megbízásából egy általános jelentést szerkesztett, melyben az érintett alapok jogi természetére vonatkozó adatokat kritikailag méltatja; a második jelentésben pedig ezen adatok alapján jogi véleményét fejt ki az alapok természetét illetőleg. — Az első jelentés 1881. januárban, a második 1882. novemberben kelt. Mindkettő lényegesen hozzájárult e fontos kérdésben a nézetek tisztázásához.

Apáthy nemcsak a szabadelvű pártban, de az egész képviselőházban egyik legkiválóbb kapacitás. Mint képviselő, elnöke a ház igazságügyi bizottságának 3 év óta.

Baross Gábor.

A közmunka- és közlekedési miniszteriumhoz 1883. ápril elején kinevezett államtitkár, Bellusi Baross Gábor aránylag még fiatal ember, született 1848. jun. 6-án Trencsénmegyében. Atyja Baross Antal, volt főszolgabíró; anyja Pongrácz Natália, Trencsénmegyében köztisztviselőként álló egyéniségek. Igaz magyar család, a régi nemesi családok minden erényeivel, azok fogyatkozásai és félszedségei nélkül. A derék szülők, kikről Gábor fiok bizalmas baráti körben a legmelegebb kegyelettel és igazi fiui szeretettel szokott megemlékezni, gondos nevelésben és oktatásban részesítették Gábort, kiről egyik volt tanára, az ismert nevű Berecz Antal is azt mondja, hogy legkitünőbb, legtehetségesebb tanítványai közé tartozott s értelmesség, a felfogás gyorsasága tekintetében ritkította párját azok között, kiket valaha tanított.

Baross Gábor tanulmányait a budapesti egyetemen 1869-ben végezte s köz- és váltó-ügyvéd lett 1871-ben. Első gondja volt tehát, tanulmányait a kor kívánalmainak megfelelőleg befejezni és csak azután a közpályára lépni, nem pedig, mint ezelőtt nálunk sokan és rendszerint tenni szokták, kellő tanulmányok megszerzése nélkül azonnal közhivatalt vállalni. Innen kezdve tanulmányainak befejezte után, gyorsan emelkedett.

1869-ben mint tiszteletbeli megyei aljegyző a trencsényi kir. törvényeséknél alkalmaztatott; 1871-ben megyei valóságos aljegyzővé

választatott ugyancsak Trencsénmegyében (a közigazgatási szakra); 1874-ben főjegyző és árvaszéki elnök lett.

Trencsénmegyében mindenki a legnagyobb tisztelet- és elismeréssel szólt bámulatos munkaerejéről, a munkateljesítésben gőzerővel vetekedő gyorsaságáról s organisáló képességéről. Nem egy nehéz ügyet bíztak reá, melyet kitünő sikerrel oldott meg s több esetben politikai iskolázottságának, kezdeményező tehetségének oly kiváló tanujeleit adta, hogy a megyei közélet emberei már akkor szép jövőt jósoltak neki. — Terveiben, törekvéseiben céltudatosság és férfias kitartás jellemezték s meglátszott rajta, hogy készültséggel lépett a közpályára.

Baross Gábor.

Szülőmegyéje közigazgatási terén kifejtett munkássága és buzgalma nemcsak igen jó iskola volt további pályafutására nézve, hanem egyszersmind alkalomul szolgálván neki, hogy tehetségét és képességeit megszerzte meg- és felismerjék, méltó gradus ad Parnassum volt a mandatumhoz, mint volt a megyei közügyekben való tényleges részvétel a képviselőház egy igen jelentékeny részének. — És

Baross Gábor 1875-ben csakugyan egyhangulag megválasztatott képviselőnek s azóta folyton képviseli a trencsénmegyei illava-puchói választó-kerületet.

Működésének tulajdonképeni sulypontja és legjelentékenyebb része a törvényhozás termébe esik: s a mi itteni működését mindenek felett jellemzi, az a sokoldalúság, a mi a vezéregyéniségek tulajdona szokott lenni. Elismerte ezt Barossról Kovács Albert mérsékelt ellenzéki képviselő is a közoktatási bizottságban, midőn a középiskolai javaslatnak megbukása folytán a bizottsági elnökségről lemondott Baross Gábor újra megválasztatott elnöknek. Kovács Albert ez alkalommal nyíltan elismeré, hogy Baross vezéri képességekkel megáldott egyén. — De ettől eltekintve, bizonyos az, hogy Baross nemcsak a

szabadelvű pártnak egyik legkiválóbb tagja, de az egész képviselőház legjobb parlamenti erőinek egyike.

Sokoldalú ténykedését a törvényhozás terén mutatják a következő adatok: Tagja volt valamennyi felirati bizottságnak; tagja és elnöke a közoktatási bizottságnak; tagja és előadója a közgazdasági bizottságnak; tagja és jegyzője a magyar delegációnak és a hadügyi albizottságnak, valamint az egyesült négyes albizottságnak több éven át előadója; s végül a képviselőháznak ülészakonként megválasztott jegyzője. És a mi fő: Baross itt is, ott is, — mindenütt emberül megfelelt hivatásának.

Volt ő katona is. 1869-ben a gyalogságnál egyéves önkénytes; 1880-ban a honvédséghez helyeztetett át s 1882-ben hadnagyi rangjáról a védkötelezettség teljesítése folytán lemondott. A boszniai hadjárat idején Baross is mozgósítva volt.

A mult évben hosszabb ideig tanulmányi utat tett a külföldön. Beutazta déli és északi Németországot, Belgiumot, Hollandiát és Franciaországot, — főleg közigazgatási, nevezetesen a közigazgatási bíráskodásról tanulmányokat téve és szakmunkákat gyűjtve.

Beszéli a magyar, német, francia, angol nyelveket, s mint trencséni ember, beszéli természetesen a tót nyelvet is. — Folyton tanul, folyton képezi magát, mint azt manapság minden nagyobb igényű ember teszi, ki maga magától is, és kitől a közönség, a közügy is sokat vár és követel. A hazai és külföldi könyvpiacok minden olyan új terméke, mely őt érdeklí, ott van könyvtárában, vagy dolgozó asztalán.

Országgyűlési beszédeit kellemes folyékonyág és könnyü gördülékenység jellemzi. Kifejezései választékosak, anélkül, hogy mesterkélték lennének. Megjelenése, előadása előkelő modoru, fitogtatás nélkül. A legbonyolódottabb kérdéseknek eltalálja a súlypontját s a hol más ember nem látja a kivezető utat és megoldást, Baross egy gyors pillantással tájékozva van ezek iránt. Alig képzelhető nehezebb és kényesebb tárgyalás, mint a minő a jelen országgyűlés első ülészakában a képviselőház közoktatási albizottságában a felekezeti képviselők: Haynald bibornok, Vay és Radvánszky bárók részvétele mellett tartott enquete-tanácskozások alatt folyt. Minden lépten-nyomon kényes és nehéz kérdések merültek föl, melyek tudvalevőleg nem csekély susceptibilitást keltettek a hitfelekezeteknél. Sokan voltak, kik nem hitték, hogy ezen enquete-tárgyalások simán lefolyjanak és szerencsés véget érjenek, — de Baross, mint elnök, a módnélkül delikát tárgyalásokat oly páratlan tapintattal vezette, hogy mindenkit bámulatba ejtett s a tárgyalások végén magok a felekezeti képviselők is a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak Barossról, ki ez alkalommal valóságos bravourt csinált. Ugyancsak a Baross ritka ügyességének és körültekintő politikai iskolázottságának köszönhető leginkább az, hogy a középiskolai javaslat, melynek új beosztására és leglényegesebb részeinek szerkesztésére a bizottságban ő mérvadó befolyást gyakorolt, kiemeltetvén a másfélévtizedes kátyuból, végre a ház asztalára és komoly tárgyalás alá került.

Még tán ezeknél is nagyobb érdeme Barossnak, jóllehet egyelőre nem vezetett sikerhez, — az a lelkes buzgalom és fáradozás, melyet ő a magyar delegatióban a katonai akadémia létesítése érdekében kifejtett. Általában a delegáció működését alig lehetett elképzelni Baross nélkül.

Tehát ez a lázas tevékenységü, kiváló szellemi és szónoki képességekkel megáldott, modern, műveltség és készültséggel biró, széles látkörű ember neveztetett ki államtitkárrá a közmunka- és közlekedési miniszteriumhoz. Nagy munkát végez ő ott s jeles tehetségei, férfias, erős akarata és becsületes jelleménél fogva egész biztonsággal lehet várni, hogy itt is megfelel a nevéhez fűzött reményeknek. Azon magyar genialitások egyike ő, a kik bámulatos rövid idő alatt bármely szakmába alaposan beletalálják magukat s szellemi erejükkel gyorsan leküzdönek oly akadályokat, melyek más embernél egy egész életet vettek volna igénybe.

Bánffy Béla gróf.

Bánffy Béla gr. született 1831-ben ev. ref. vallásban Kolosvárott. Atyja Bánffy Miklós akkor báró, későbben lett gróffá, (jelenleg pedig Ő felsége pohárnoka) — anyja báró Wesselényi Katalin. — Gyermekora nagyrészt nagyszülei házánál, báró Wesselényi Istvánnál tölté, kinek neje, báró Kemény Rozália volt; 11 éves korában a kolozsvári reform. collegiumba került, hol jól tanult, osztályában első volt s első is maradt 1848-ig, midőn a kiütött forradalom miatt iskoláztatása, mint sok más embereknél is akkor, megszakadt.

Gyermeksége dacára, hacsak hallomásból is, igen érdekes dolgokat tanult megösmerni, mert nagyanyja házánál, ki már akkor özvegy volt, fia báró Wesselényi Ferenc miatt, — kit jelleménél fogva igen sokan az ellenzék tagjai közül, mint a mely párthoz tartozott, szerettek és becsültek, valamint nagyanyja miatt, kit mint kiváló derék nőt tiszteltek, azonkívül rokoni összeköttetéseinél fogva is — gyakran megfordultak az erdélyi vezérszereplő egyéniségek. Így Kemény Dénes, Kemény Zsigmond míg Erdélyben lakott, idősb Bethlen János, Veér Farkas, a gräfenbergi fogságból visszatért Wesselényi Miklós, Zeyk Károly és József, Kemény Ferencz stb.; atyja házánál pedig a konzervatívek részéről a vezéregyéniségek. — Így miután szabad idejét többnyire bátyja vagy atyja körében Kolozsvártt tölté, midőn országgyűlés volt, gyakran hallott politikát és discussiókat, (melyek mindenesetre sokkal kisebb mérvű politikával foglalkoztak, mint jelenben foglalkozunk, de hát mégis igen érdekesek voltak, még egy fiatal deákra nézve is, aki érdeklődött az ország ügyei iránt. S melyik fiatal ember nem érdeklődik?)

Így találta őt az 1848-ki forradalom. Ekkor megszűntek a praectiók a tantermekben, de folytak az utcán. Fülöp Lajost elkergették Párisban, nagy események nagy világhírességet s nagy árnyékot vetettek